

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економічного аналізу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Аналіз бізнес-процесів у підприємництві»
(назва магістерської програми)

на тему: «Обліково-аналітичні аспекти в управлінні фінансовими
результатами підприємства (на прикладі ДП «МТП Южний»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій

Садовнік Ірина Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Коверда Анатолій Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи. Обліково-аналітична система на підприємстві є важливим організаційним етапом роботи господарюючого суб'єкта. У сучасних умовах господарювання передбачається повна відповідальність керівників за результати фінансово-господарської діяльності підприємств, що зумовлює необхідність побудови ефективного інструментарію системи управління фінансовими результатами, який дозволить здійснювати об'єктивний контроль, аналіз, коригування, прогнозування змін фінансового стану та оцінки фінансових можливостей підприємства на майбутнє. Відповідні управлінські рішення повинні ґрунтуватися на достовірній інформаційній базі (насамперед, даних бухгалтерського обліку), на точних розрахунках, глибокому та ефективному аналізі фінансових результатів.

Система управління фінансовими результатами є індивідуальною для кожного підприємства, що зумовлено потребою врахування особливостей його фінансово-господарської діяльності та специфіки ринкового середовища її реалізації. Тому актуальним напрямом є розробка та реалізація менеджерами дієвих управлінських заходів, спрямованих на оптимізацію величини фінансових результатів саме морських портів, зокрема найприбутковішого та найперспективнішого державного порту «Южний», забезпечення сталого зростання прибутковості та економічного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі його діяльності з використанням спеціального інструментарію системи управління фінансовими результатами.

Мета дослідження полягає у розробці ефективних заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовими результатами ДП МТП «Южний».

Відповідно до поставленої мети було виокремлено наступні **завдання**:

- визначити сутність поняття «фінансові результати» та їх складових формування, надати класифікацію та розкрити основні функції;
- дослідити особливості обліку фінансових результатів та здійснення контролю за їх достовірним поданням (аудиту);
- розглянути систему управління фінансовими результатами та здійснення їх аналізу;
- дослідити особливості ведення обліку на підприємствах морського транспорту, охарактеризувати господарську діяльність ДП МТП «Южний»;
- оцінити наявну систему обліку фінансових результатів, доходів і витрат на ДП «МТП Южний»;
- надати оцінку діючій системі управління фінансовими результатами ДП «МТП Южний», охарактеризувати механізм здійснення аудиту фінансових результатів;
- проаналізувати основні складові формування фінансових результатів та їх вплив на прибуток ДП «МТП Южний»;
- запропонувати шляхи оптимізації доходів та витрат підприємства на основі регресійно-кореляційного аналізу фінансових результатів;

- розробити конкретні заходи з підвищення ефективності управління фінансовими результатами ДП «МТП Южний».

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими результатами на ДП МТП «Южний».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти управління фінансовими результатами підприємства.

Методи дослідження. У даній магістерській роботі застосовувалися такі методи: логічного узагальнення – для розкриття сутності поняття «фінансовий результат» та змісту процесу управління фінансовим результатом; графоаналітичний метод – для аналізу та порівняння статистичних даних щодо фінансових результатів підприємств морської транспортної галузі; методи статистичного аналізу – для узагальнення чинників впливу на фінансові результати підприємства; системний та комплексний підходи – для обґрунтування процедури аналізу підприємств із позитивними та негативними значеннями фінансового результату; математико-статистичні методи, зокрема методи факторного аналізу; методи економіко-математичного моделювання, а також економічного та статистичного аналізу, зокрема регресійно-кореляційний аналіз, а також застосування SWOT-аналізу.

Інформаційною базою для дослідження виступають теоретичні, законодавчі та нормативно-правові джерела з питань обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів, МСФЗ, МСБО та Міжнародні стандарти аудиту; річна фінансова звітність ДП МТП «Южний» (форма №1 (баланс), форма №2 (звіт про фінансові результати підприємства), облікова політика, стратегічний план розвитку підприємства, фінансові план та звіт про його виконання за 2016-2018рр., план рахунків ДП «МТП Южний».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (75 найменувань) та 6 додатків. Загальний обсяг роботи складає 144 сторінки. Основний зміст викладено на 96 сторінках. Робота містить 21 таблицю та 12 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті та тези:

1. Аналіз конкурентоспроможності ДП «МТП Южний» // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу), 2019. С. 192-197.
2. Питання управлінського аналізу інтенсифікації діяльності ДП «МТП Южний» // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу), 2019. С. 383-387.
3. Аналіз та управління фінансовими результатами підприємств морської транспортної галузі (на прикладі ДП «МТП Южний» // Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Одеса: ОНЕУ, 2019. С.248-251.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методичні основи управління фінансовими результатами підприємства»* розглянуто сутність поняття «фінансові результати» та методологію їх формування. Надані особливості ведення обліку та аудиту фінансових результатів, окреслені нормативно-правове забезпечення здійснення обліку та аудиту. Аналіз фінансових результатів у даному розділі розглядається як складова управління фінансовими результатами.

У другому розділі *«Комплексна діагностика обліку та управління фінансовими результатами ДП «МТП Южний»* було проведено дослідження особливостей ведення обліку та аудиту морських портів, огляд сучасного стану ринку портових послуг та надано організаційно-економічну характеристику ДП «МТП Южний» як одного з найбільших і найприбутковіших портів України. Нами була проаналізована діюча система обліку фінансових результатів та складових їх формування, а також проведено дослідження аудиту фінансових результатів на підприємстві та системи управління ними ДП «МТП Южний».

У третьому розділі *«Аналіз сучасного стану та розробка рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління фінансовими результатами на ДП «МТП Южний»* було проведено аналіз результатів діяльності ДП «МТП Южний»; запропоновані шляхи підвищення ефективності управління доходами та витратами з метою оптимізації фінансових результатів порту на основі побудованої регресійної моделі формування фінансових результатів. За результатами проведеного дослідження та SWOT-аналізу була запропонована модель управління фінансовими результатами ДП «МТП Южний».

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження теоретичних аспектів та практики обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів було зроблено такі загальні висновки:

1. Визначено сутність фінансових результатів, що являє собою складову частину доходу, яка залишається після відшкодування всіх витрат підприємства, пов'язаних із виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності. Охарактеризовано основні види та функції прибутку.

2. Досліджено процеси обліку та аудиту фінансових результатів з поясненнями за рахунок яких доходів та витрат формується прибуток. Окреслено основні напрямки розподілу прибутку та нормативно-правові документи, що складають основу для ведення обліку та аудиту фінансових результатів.

3. Визначено основні аспекти управління фінансовими результатами на підприємстві, розглянуті основні методи управління. Так як єдиного підходу до проведення аналізу фінансових результатів немає, були розглянуті різні варіанти його здійснення вченими-економістами.

4. Охарактеризовано особливості ведення обліку на підприємствах портової галузі України, був проведений огляд сучасного стану ринку морських портових послуг. Надано економічно-організаційну характеристику діяльності ДП МТП

«Южний», який спеціалізується на вантажно-розвантажувальних роботах, складських та допоміжних роботах, переробці різних видів вантажів. Проаналізовано основні техніко-економічні показники, що відображають результати діяльності підприємства.

5. Проаналізована система обліку на ДП «МТП Южний», що діє за меморіально-ордерною формою згідно національних стандартів ведення бухгалтерського обліку. Розглянуті основні рахунки доходів, витрат та фінансових результатів, їх субрахунки з аналітичною розбивкою за підрозділами порту.

6. Надана оцінка діючій системі управління фінансовими результатами, окреслені основні обов'язки та функції менеджменту, окреслено механізми забезпечення управління результатами діяльності та проведення аудиту фінансових результатів на підприємстві. Переглянуті аудиторські звіти за аналізовані періоди.

7. Проведено аналіз фінансових результатів ДП МТП «Южний». Для виявлення факторів, які найбільшою мірою впливають на зміну прибутку у 2018 році, було побудовано чотирьохфакторну модель прибутку від реалізації. Досліджено напрямок впливу зміни показників у моделі на результативний показник за допомогою методу ланцюгових підстановок та виявлення ізольованого впливу факторів. Зокрема, фінансові результати підприємства мають загальну тенденцію до зменшення.

7. Здійснено регресійно-кореляційний аналіз зміни фінансового результату ДП МТП «Южний» від чотирьох впливових факторів. Виявлено, що досліджуване підприємство планує свою діяльність, ґрунтуючись на розробленій місії та стратегічних напрямках. На підприємстві розробляються як довгострокові плани (Стратегічний план до 2022 року та Інвестиційний план), так і оперативні та поточні плани. Процес планування прибутку порту здійснюється в розрізі розробки Фінансового плану щорічно.

8. Розроблено конкретні заходи з підвищення ефективності управління фінансовими результатами, а саме: модернізація програмного забезпечення ведення обліку на ДП «МТП Южний», а також основних фондів (зокрема електронно-обчислювальної техніки); перехід на МСФЗ, що допоможе структурувати статті доходів та витрат та залучити інвестиції з-зі кордону; запровадження автоматизованої системи ведення бухгалтерського обліку; впровадження дієвої системи управлінського обліку витрат в розрізі центрів відповідальності та витрат по окремим групам товарної продукції та підвищити контроль цих систем; підвищення у складі реалізації послуг ваги більш рентабельних напрямів; окреслення функцій відділу внутрішнього аудиту та контроль за їх виконанням.

Таким чином, розроблені заходи з удосконалення системи управління фінансовими результатами ДП «МТП Южний» дозволять підвищити прибуток та ефективність діяльності підприємства в цілому.

АНОТАЦІЯ

Садовнік І.І. «Обліково-аналітичні аспекти в управлінні фінансовими результатами підприємства (на прикладі ДП «МТП Южний»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного за спрямування «Аналіз бізнес-процесів у підприємстві».

Одеський національний економічний університет.

м. Одеса, 2019.

У роботі розглядаються сутність поняття «фінансові результати» як економічної категорії та об'єкта бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу, окреслено нормативно-правове забезпечення здійснення обліку та аудиту.

Проаналізовано діючу практику обліку та аудиту фінансових результатів на ДП «МТП Южний», виявлені недоліки в системі обліку та контролю. Здійснено аналіз фінансових результатів та складових їх формування за 2016-2018 роки, побудовано графік беззбитковості діяльності підприємства.

Запропоновано рекомендації щодо оптимізації доходів та витрат на основі побудованої регресійної моделі формування фінансових результатів. Була запропонована модель управління результатами діяльності ДП «МТП Южний», яка включає модернізацію програмного забезпечення ведення обліку, перехід на міжнародні стандарт фінансової звітності, розподіл статті фінансових результатів за субрахунками тощо.

Ключові слова: облік фінансових результатів, доходи, витрати, управління фінансовими результатами, аналіз результатів діяльності, морські портові послуги.

ANNOTATION

Sadovnik I.I. «Accounting and analytical aspects in financial results management of enterprise (on the example of state enterprise "Sea Trade Port Yuzhny")»,

Qualification work on obtaining a master's degree in specialty 071 "Accounting and taxation" under the master's program "Analysis of business processes in entrepreneurship".
Odessa National Economic University.

Odessa, 2019.

The work considers the concept of "financial results" as an economic category and the object of accounting, audit and analysis, outlines legal framework for financial results' accounting and audit.

It was analysed the current practice of accounting and auditing of financial results at state enterprise "Sea Trade Port Yuzhny", deficiencies in the accounting and control system have been identified. It was done the analysis of financial results and components of their formation for 2016-2018; the break-even chart of enterprise activity was constructed.

Recommendations on revenue and costs' optimization, based on constructed regression model of financial results formation, are offered. A model for managing the financial results of state enterprise "Sea Trade Port Yuzhny" was proposed, it includes accounting software modernization, transition to international financial reporting standards, distribution of financial results on subaccounts, etc.

Keywords: financial results accounting, revenue, costs, financial results management, analysis of financial results, maritime port services.